

זיכוי בבית משפט ישראלי - חיה בסכנת הכחדה

 שלחו להדפסה

פרקליט המדינה נאחז במחקר חדש של בתי המשפט ומנסה לכפור בנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ללא הצלחה
 בועז סנג'ור

בשבוע שעבר תקף פרקליט המדינה, משה לדור, את נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: "הסטטיסטיקה של שיעורי ההרשעות היא פגומה ואסור להסתמך עליה. זו אחיזת עיניים, היוצרת מיתוס לפיו כאילו שיעור ההרשעה בישראל הוא 99%, ואז מנסים לשנות את הכללים ולתת יותר זכויות לנאשמים" (ועידת המשפט של מחוז תל-אביב בלשכת עורכי-הדין ו-ynet). לפי הדיווח בתקשורת, נחלצה לעזרת הפרקליטות מנהלת מחלקת המחקר בבית-המשפט העליון, ד"ר קרן ויגשל, שהעירה כי "ניתן לומר מילה טובה על נתוני ההרשעות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: הם הפסיקו לפרסם אותם". האמנם?

תקף את נתוני הלמ"ס. משה לדור צילום: דנה קופל

 לחצו כאן להגדיל הטקסט

במדינת ישראל כמעט אין זיכויים. אם הזיכוי היה פרוח או חיה, כבר מזמן צריך היה להכריז עליו כפרח-בר מוגן או חיה מוגנת בסכנת הכחדה. לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2004, אחוז ההרשעות ב"עבירות רציניות" היה 99.8%, ובשנים 2005 ו-2006 כבר הגענו ל-99.9%. פרומיל בודד. רק אחד מאלף נאשמים זוכה. בהמשך הייתה ירידה מזערית בשיעור הזיכויים - לכדי 98.6% ב-2007 ו-99.7% ב-2008. אין פלא שאנשי רשויות אכיפת החוק ביקשו מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה להפסיק לפרסם נתונים אלה, בטענה הלא משכנעת שהם מטעים.

עוד בערוץ הדעות של ynet:

מי אמר שיש רוח רק במדעי הרוח? / גדי אלכסנדרוביץ'

בתי המשפט לא יצילו את החברה הישראלית / רויטל סויד

זיכויים והרשעות

הסטטיסטיקה משקרת? / כתבי ynet

בפאנל שדן באחוזי ההרשעה בוועידת המשפט של לשכת עורכי הדין ו-ynet אמר פרקליט המדינה, משה לדור, כי "קיים סיכוי סביר, לא ודאות, בתוצאה בבית המשפט". עו"ד ציון אמיר: "אנחנו לא רחוקים מימי סטאלין"

[לכתבה המלאה](#)

בשנתון הסטטיסטי 2011 כבר לא מופיעים אחוזי ההרשעה - וחבל שכך. אמנם, המספרים שפורסמו כוללים גם עסקות טיעון וזיכויים חלקיים, אך התמונה עדיין מאוד ברורה. נוסף על כך יש לומר כי בשיטת משפט שבה הרוב המכריע של ההרשעות מושג בדרך של עסקות טיעון, הנתונים לגבי עסקות הטיעון (לרבות שיעור ההרשעות) צריכים לעניין אותנו לא פחות מהנתונים באשר למיעוט התיקים שבהם מנוהל הליך של הוכחות. גם העובדה שבחלק מהתיקים המסווגים כהרשעה הנאשם אינו מורשע בכל סעיפי האישום איננה משנה את התמונה, שהרי הפרקליטות היא השולטת בבחירת סעיפי האישום. לפיכך יש טעם רב בהגדרת הזיכוי כזיכוי מכל האישומים.

לא מספקים נתוני אמת מלאים

לאחרונה טרחה מערכת בתי המשפט, באמצעות מחלקת מידע ומחקר בבית-המשפט העליון, לערוך ולפרסם מחקר הכופר בתמונה שהציגה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לפי המחקר החדש, מכיוון שבתיקים רבים מואשם הנאשם בכמה עבירות ומזוכה מחלק מהן ומורשע רק בחלקן, הרי שיש למנות גם את העבירות שמהן זוכה כזיכויים. לדעתי, התמונה שהציגה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה היא זו שאמורה לעניין אותנו ולא התמונה שמציגים מחברי המחקר:

1. כאמור, הפרקליטות היא שקובעת בכמה ובאילו עבירות יואשם הנאשם. לעתים נדמה שמוסיפים עבירות מופרכות רק כדי לוותר עליהן במשא-ומתן לכריתת עסקת הטיעון.
2. "זיכוי" בעל משמעות הוא זיכוי מכל העבירות ויצאה לחופשי.
3. הנתונים שעליהם מתבסס המחקר החדש כוללים גם את עסקות הטיעון וכך נוצר מצב שבו כמעט בכל התיקים יימצאו "זיכויים" מעבירות אחדות, שהרי כמעט כל התיקים מסתיימים בעסקות טיעון, ובעסקות טיעון - מתוך הגדרה - התביעה מוותרת על חלק מהאישומים (או על ענישה מחמירה). כלומר: מרבית המקרים הנתפשים במחקר החדש כ"זיכויים" כלל אינם החלטות של שופטים לזכות, אלא ויתור של הפרקליטות על אישומים מסוימים (שאולי מלכתחילה לא התכוונה אליהם ברצינות) במסגרת של עסקות

טיעון. ספק אם זהו שימוש קביל בשפה העברית לכנות במילה "זיכוי" החלטה של הפרקליטות ולא של בית המשפט. בוודאי שאין הדבר תואם את התפישה המקובלת בציבור של המושג "זיכוי".

4. באשר לזיכויים במלוא מובן המילה, שבהם הנאשם לא מורשע בעבירה כלשהי, המחקר החדש דווקא מחזק את ממצאיה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בהצביעו על פחות מ-1% זיכויים: 0.4% בבתי-משפט השלום ו-0.7% בבתי-המשפט המחוזיים.

5. לבסוף, בעידן חופש המידע, ובמיוחד נוכח קיומה של המערכת הממוחשבת "נט המשפט", שעלתה למשלם המסים ממון רב, לא ברור מדוע מסתפקים במדגם ולא מתכנתים את המערכת כך שתספק לציבור נתוני אמת מלאים.

המסקנות: על הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשוב ולפרסם ללא מורא את נתוני האמת המציגים את הדברים כהווייתם, ועל השופטים להותיר את הסטטיסטיקה ללשכה ולשנות את יחסם למושג "הספק הסביר" ולזכות נאשמים שאשמתם לא הוכחה כנדרש, כדי להימנע מהסכנה האיזומה של הרשעת חפים מפשע.

פרופ' בועז סנג'רו הוא ראש החטיבה למשפט פלילי ולקרימינולוגיה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת-גן.

גולשים מוזמנים להציע טורים במייל הבא: opinions@y-i.co.il

[חדשות ב-SMS](#) - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: בתי משפט | שופטים | זיכוי | הרשעה
[חזרה](#)